

Broj: 07-06-136545/23

Sarajevo, 30.05.2023. godine

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO

Služba za skupštinske poslove

PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje,-

Zastupnik Damir Marjanović je na sedmoj radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo, održanoj dana 19.04.2023. godine u okviru tačke Dnevnog reda "Poslanička/zastupnička pitanja, inicijative i odgovori", postavio zastupničko pitanje koje glasi:

"Odlukom o zaštiti izvorišta iz 1987. godine ukupna površina vodozaštitne zone iznosi 58.000 hektara (48.000 hektara na prostoru FBiH i oko 10.000 hektara na prostoru RS), dok novim Nacrtom privremene odluke površina zemljišnog područja izvorišta iznosi svega 16.095 hektara, što znači da bi prostor vodozaštitne zone novim nacrtom bio smanjen za oko 32.000 hektara. Tako bi prva zona sanitarne zaštite (Ilidža-Konaci-Vrelo Bosne), ona koja nalazi uz samo izvorište i koja mora biti pod stogim mjerama zaštite I nadzora, novim Nacrtom bili reducirani sa 351 hektara na 54,8 hektara. Takođe granica prve zone sanitarne zaštite Sokolovići hila bi reducirana novim Nacrtom privremene odluke sa prijašnjih 121 hektar, na svega 5 hektara.

- 1. Zašto se Nacrtom privremene odluke katastrofalno smanjuje zona vodozaštitne zone izvorišta vode za piće Sarajevsko polje, i zašto se redukuju mjere zaštite propisane dosadašnje Odluke?*
- 2. Na osnovu kojih istraživanja se može potvrditi da Nacrtom privremene odluke propisane mjere zaštite osiguravaju bolju zaštitu izvorišta u odnosu na one iz do sada važeće Odluke o zaštiti izvorišta vode za piće u Sarajevskom polju iz 1987.godine?"*

Odgovor:

U prvom redu, a radi što potpunijeg shvatanja i sagledavanja problematike zaštite izvorišta vode za piće "Sarajevsko polje", dat ćemo osvrt na pitanje važenja i primjene Odluke o zaštiti izvorišta vode za piće u Sarajevskom polju iz 1987. godine („Službene novine Grada Sarajeva“, broj 2/87).

Naime, Odluku o zaštiti izvorišta vode za piće u Sarajevskom polju iz 1987. godine (u daljem tekstu: Odluka iz 1987. godine) donijela je Skupština Grada Sarajeva 1987. godine, a na osnovu tada važećeg Zakona o vodama („Službeni list SRBiH“, br. 36/75 i 41/75).

U Federaciji BiH donesen je 1998. godine Zakon o vodama (“Službene novine Federacije BiH”, broj 18/98). Članom 242. tog zakona bilo je propisano da danom njegovog stupanja na snagu, na teritoriji Federacije prestaje primjena svih zakona o vodama koji su se do tad primjenjivali na teritoriji Federacije. Također, bilo je propisano da će se podzakonski propisi koji su se primjenjivali na teritoriji FBiH do dana stupanja na snagu federalnog Zakona o vodama iz 1998. godine (tu spada i Odluka iz 1987. godine) primjenjivati do donošenja novih podzakonskih propisa na osnovu Zakona o vodama iz 1998. godine. Uzgred rečeno, na osnovu federalnog Zakona o vodama iz 1998. godine nije nikad donesena Odluka o zaštiti izvorišta vode za piće “Sarajevsko polje”.

Federacija BiH je 2006. godine donijela novi Zakon o vodama (“Službene novine FBiH”, broj 70/06). Prema članu 221. navedenog zakona propisano je da će se primjenjivati oni podzakonski propisi koji su doneseni na osnovu federalnog Zakona o vodama iz 1998. godine, kao i podzakonski propisi koji su se primjenjivali do dana stupanja na snagu federalnog Zakona o vodama iz 2006. godine, a koji nisu u suprotnosti sa federalnim Zakonom o vodama iz 2006. godine.

U tom smislu, Odluka iz 1987. godine, iako faktički neprimjenljiva (posebno u dijelu koji se odnosi na kaznene odredbe), formalno-pravno posmatrano važila je do stupanja na snagu federalnog Zakona o vodama iz 2006. godine, jer je ista imala važenje prema federalnom Zakonu o vodama iz 1998. godine, na način koji je već prethodno objašnjen.

S druge strane, donošenjem federalnog Zakona o vodama iz 2006. godine, Odluka iz 1987. godine je postala nevažeća, obzirom da je federalnim Zakonom o vodama iz 2006. godine propisano (čl. 221) da će se primjenjivati raniji podzakonski propisi koji nisu u suprotnosti sa Zakonom o vodama iz 2006. godine. U tom smislu, Odluka iz 1987. godine je u suprotnosti sa Zakonom o vodama iz 2006. godine i to konkretno članom 68. stav (5) navedenog zakona. Naime, članom 68. stav (5) federalnog Zakona o vodama iz 2006. godine je propisano da odluku o zaštiti izvorišta vode za piće, a čije se zone sanitarne zaštite prostiru na području Federacije i Republike Srpske sporazumno donose vlade Federacije i Republike Srpske. Obzirom da se zone sanitarne zaštite izvorišta vode za piće “Sarajevsko polje” prostiru na području FBiH i RS, Odluka iz 1987. godine nije važeća jer istu u skladu sa federalnim Zakonom o vodama nisu sporazumno donijele vlade Federacije i Republike Srpske.

Dakle, od 2006. godine do danas izvorište vode za piće “Sarajevsko polje” je bez pravne zaštite.

Postavlja se pitanje zašto je to tako?

Naime, kao što je već rečeno, članom 68. stav (5) važećeg federalnog Zakona o vodama propisano je da odluku o zaštiti izvorišta vode za piće, a čije se zone sanitarne zaštite prostiru na području Federacije i Republike Srpske donose sporazumno vlade Federacije i Republike Srpske. S druge strane, član 75. stav 4. Zakona o vodama Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", br. 50/06, 92/09 i 121/12) propisano je da odluku o zaštiti izvorišta vode za piće, čije se zone sanitarne zaštite nalaze na području dva entiteta, donose sporazumno dva entitetska ministarstva.

Obzirom da se izvorište vode za piće "Sarajevsko polje" prostire na području Federacije BiH i Republike Srpske, a da su odredbe entitetskih zakona o vodama međusobno neusaglašene, kao i činjenicu da odluka o zaštiti izvorišta vode za piće "Sarajevsko polje" od 2006. godine do danas nije donesena i potpuno je neizvjesno da li će uopće (obzirom da je potrebno najprije izvršiti međusobno usaglašavanje entitetskih zakona o vodama) i kada biti donesena, a isključivo u cilju zaštite izvorišta vode za piće „Sarajevsko polje“ i to onog dijela koje se nalazi na području Kantona Sarajevo, Skupština Kantona Sarajevo 2016. godine donijela je Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o vodama Kantona Sarajevo (Službene novine Kantona Sarajevo”, broj 43/16). Shodno toj izmjeni, odnosno članu 43. Zakona o vodama Kantona Sarajevo (Službene novine Kantona Sarajevo”, br. 18/10, 43/16 i 44/22) propisano je da Privremenu odluku o zaštiti izvorišta vode za piće „Sarajevsko polje“, na prijedlog Vlade Kantona Sarajevo donosi Skupština Kantona Sarajevo. Bitno je naznačiti, da je odluka samo privremenog karaktera, to jest, do donošenja odluke u skladu sa članom 68. stav 5. federalnog Zakona o vodama.

Nacrt privremene odluke o zaštiti izvorišta vode za piće "Sarajevsko polje" izrađen je u skladu sa odredbama federalnog Pravilnika o načinu utvrđivanju uslova za određivanje zona sanitarne zaštite i zaštitnih mjera za izvorišta vode za javno vodosnabdijevanje stanovništva ("Službene novine Federacije BiH", broj 88/12) (u daljem tekstu: Pravilnik).

Prema članu 5. stav (3) Pravilnika broj, veličina i granice zaštitnih zona utvrđuju se elaboratom.

Članom 3. Pravilnika propisano je da "elaborat zaštite izvorišta" označava tehničku dokumentaciju izrađenu od strane jednog i revidovanu od strane drugog stručnog pravnog lica na osnovu rezultata istražnih radova u skladu sa odredbama Pravilnika.

S tim u vezi, *Elaborat zaštite izvorišta vode za piće "Sarajevsko polje"* (u daljem tekstu: *Elaborat*) je izradio "Institut za hidrotehniku Građevinskog fakulteta u Sarajevu" 2013. godine, a revidovan je od strane "ES HYDROTEHNICS" d.o.o Sarajevo, te je isti, shodno članu 13. stav (1) Pravilnika, usvojila Vlada Kantona Sarajevo 2014. godine (*Zaključak Vlade KS broj: 02-05-8045-10/14 od 17.04.2014. godine*). Shodno tome, nacrt Privremene odluke o zaštiti izvorišta vode za piće „Sarajevsko polje“ urađen je na osnovu Elaborata.

Naposlijetku, u cilju tačnog predstavljanja činjenica ukazujemo na slijedeće:

Adresa: Reisa Džemaludina Čauševića 1, 71 000 Sarajevo
Tel: + 387 (0) 33 562-122, Fax: + 387 (0) 33 562-226
Web: <http://mp.ks.gov.ba>, E-mail: mp@mp.ks.gov.ba

Odluka iz 1987. godine poznavala je slijedeće zone sanitarne zaštite:

- **uža zona** (P=271 ha) – definisana je sa 50m oko vodozahvata;
- **I zona** (P=477 ha) – definisana je sa zadržavanjem vode u podzemlju 50 dana prije ulaska u vodozahvat;
- **II zona** (P=319 ha) – postavljena je na osnovu zadržavanja vode u podzemlju od 180 dana prije ulaska u vodozahvat;
- **III zona** (P=56.914 ha) – definisana je granicom hidrogeološkog sliva

Ukupna površina obuhvata svih zona sanitarne zaštite (uža + I + II + III) iznosila je 57.981 ha. Međutim, ovdje je bitno istaknuti da je prilikom izrade nacrtu Privremene odluke o zaštiti izvorišta vode za piće „Sarajevsko polje” utvrđeno putem GIS-a da ukupna površina obuhvata svih zona sanitarne zaštite po Odluci iz 1987. godine nije 57.981 ha, već 42.984,73 ha, od čega na teritoriju današnjeg Kantona Sarajevo otpada površina od 32.876,04 ha (a ne kao što se pogrešno navodi površina od 48.000 ha), a na teritoriju današnje Republike Srpske otpada površina od 10.108,69 ha.

S druge strane, odredbe federalnog Pravilnika o načinu utvrđivanju uslova za određivanje zona sanitarne zaštite i zaštitnih mjera za izvorišta vode za javno vodosnabdijevanje stanovništva propisuju potpuno drugačiji koncept, metod i smjernice za određivanje zona sanitarne zaštite u intergranularnim sredinama, pa se tako:

- **I zaštitna zona** (kao zona sa najstrožijim zabranama i ograničenjima), postavlja se na 10m od svih objekata na izvorištu;
- **II zaštitna zona** (kao zona sa strogim zabranama i ograničenjima), se određuje na udaljenosti od koje je podzemnoj vodi potrebno 10 dana da dođe do vodozahvata u uslovima crpljenja količinom koja odgovara maksimalnoj dnevnoj potrošnji (Q_{max.dn.});
- **III zaštitna zona** (kao zona sa umjerenim zabranama i ograničenjima), definisana je sa vremenom zadržavanja vode u podzemlju 50 dana prije ulaska u vodozahvat;
- **IV zaštitna zona** (kao zona sa preventivnim zabranama i ograničenjima), postavlja se na granicu hidrogeološkog sliva.

S tim u vezi, nacrt Privremene odluke o zaštiti izvorišta vode za piće „Sarajevsko polje“ utvrđuje slijedeće zone sanitarne zaštite:

- **I zona sanitarne zaštite** (P=68,15 ha);
- **Jedinstvena II zona sanitarne zaštite** (P=677,53 ha).
Pojašnjenja radi, II i III zona sanitarne zaštite iz Elaborata, u skladu sa članom 5. stav (4) tačka a) Pravilnika, su nacrtom Privremene odluke spojene i utvrđene kao Jedinstvena II zona sanitarne zaštite za određena područja;
- **II zona sanitarne zaštite** (P=505,87 ha);
- **III zona sanitarne zaštite** (P=6.118,70 ha);
- **IV zona sanitarne zaštite** (P=8.789,50 ha), s tim, da su unutar ove zone, a u skladu sa članom 5. stav (4) tačka b) Pravilnika, nacrtom Privremene odluke utvrđena i četiri područja sa strožijim zabranama i ograničenjima, i to:

- područje P1 – sa uspostavom mjera zaštite i ograničenjima propisanim za III zonu sanitarne zaštite (P=165,70 ha),
- područja P2, P3 i P4 – sa uspostavom mjera zaštite i ograničenjima propisanim za II zonu sanitarne zaštite (P=81,91 ha).

Dakle, ukupna površina obuhvata svih zona sanitarne zaštite po nacrtu Privremene odluke o zaštiti izvorišta vode za piće „Sarajevsko polje“ iznosi 16.407,36 ha.

U prilogu ovog akta, nalazi se kartografski prikaz preklopa vodozaštitne zone po Odluci iz 1987. godine i po nacrtu Privremene odluke o zaštiti izvorišta vode za piće „Sarajevsko polje“, kao i kartografski prikaz proširenja zona sanitarne zaštite po nacrtu Privremene odluke o zaštiti izvorišta vode za piće „Sarajevsko polje“, a u odnosu na Odluku iz 1987. godine, na području općina Trnovo, Ilidža i Hadžići (ukupno P=3.344,67 ha).

S poštovanjem,

Prilog:

- Kao u tekstu.

Dostavljeno:

1. Naslovu,
2. Predsjedavajućem Skupštine Kantona Sarajevo,
3. Vladi Kantona Sarajevo,
4. Evidencija,
5. a/a.